

কাৰিগৱি শিক্ষাপ্ৰতিষ্ঠান উন্নয়নে খণ্ড দিচ্ছে ভাৰত

যামিদ-উজ-জামান

দেশে দক্ষ জনশক্তি তৈৰিতে খণ্ড দিচ্ছে ভাৰত। এ অৰ্থে ৪৯টি পলিটেকনিক ইলাস্টিটিউটোৱে অবকাঠামো উন্নয়নেৰ উদ্দোগ নিয়েছে সৱকাৰ। এ লক্ষ্যে একটি প্ৰকৰণ প্ৰত্বাৰ কৰা হয়েছে পৱিকল্পনা কমিশনে 'অধিকসংখ্যক শিক্ষার্থী ভঙ্গিৰ সুযোগ সৃষ্টিৰ জন্য বিদ্যান পলিটেকনিক ইলাস্টিটিউটগুলোৱে অবকাঠামো উন্নয়ন,' শীৰ্ষক প্ৰকল্পটি বাস্তবায়নে বায় হবে ২ হাজাৰ ৫৬১ কোটি ৯২ লাখ টাকা। এৰ মধ্যে ভাৰত খণ্ড দেবে ২ হাজাৰ ১৮৬ কোটি ১৮ লাখ টাকা এবং সৱকাৱেৰ নিজে তহজিৰ ১৬ক কথে বায় হবে ৩৭৫ কোটি ৭৪ লাখ টাকা। এৱেই মধ্যে প্ৰক্ৰিয়াকৰণ সমাপ্ত কৰেছে পৱিকল্পনা কমিশন। জাতীয় অৰ্থনৈতিক পৱিষ্ঠদে নিৰ্বাচী কমিটিৰ (একনেক) আগামী বৈঠকে উপস্থাপনেৰ কথা বলোৱে।

অনুমোদন পেলে চলতি বছৰ থেকে ২০২০ সালেৰ জুনেৰ মধ্যে প্ৰকল্পটি বাস্তবায়ন কৰবে কাৰিগৱি শিক্ষা অধিদফত্ৰ। পৱিকল্পনা কমিশনেৰ আৰ্থসামাজিক অবকাঠামো বিভাগেৰ দায়িত্বশীল এক কৰ্মকৰ্তা জানাব, প্ৰকল্পটি বাস্তবায়নেৰ ফলে অতিৰিক্ত শিক্ষার্থী ভঙ্গিৰ সুযোগ সৃষ্টি হবে। আবাৰ নতুন কৰে ৪ বছৰ মেয়াদি ডিপ্লোমা-ইন-ইঞ্জিনিয়ারিংয়ে, ২৪টি ইয়াজিং টেকনোলজি কোৰ্সেৰ প্ৰাৰ্থন সন্তুষ্ট হবে। ফলে শিক্ষার্থীৱা নতুন বিষয়ে শিক্ষা গ্ৰহণেৰ সুযোগ পাবেন। এৰ মধ্য দিয়ে প্ৰকল্পটি কাৰিগৱিৰ দক্ষতাসম্পদ মানবসম্পদ উন্নয়নেৰ বিশেষ ভূমিকা রাখবে।

সাধাৰণ অৰ্থনৈতি বিভাগ সূত্ৰ জানায়, চলমান সময় পক্ষবাৰ্ষিক পৱিকল্পনায় ভোকেশনাল ও কাৰিগৱি শিক্ষায় দক্ষ জনবল তৈৰিৰ ওপৰ বিশেষ ওৱৰভু দেয়া হয়েছে। প্ৰস্তাৱিত প্ৰকল্পটি কাৰিগৱি প্ৰকল্প একনেক অনুমোদনেৰ সুপৰিষেশ কৰা হয়েছে।

সাধাৰণ অৰ্থনৈতি বিভাগ সূত্ৰ জানায়, চলমান সময়

গড়ে তোলাৰ ক্ষেত্ৰে বিশেষ ভূমিকা রাখবে। শিক্ষা মন্ত্ৰণালয়েৰ কাৰিগৱি ও মাদ্রাসা শিক্ষা বিভাগ সূত্ৰ জানায়, কৰ্মসংহানেৰ সুযোগ সৃষ্টি, দায়িত্বাদূৰীকৰণ, দক্ষ মানবসম্পদ উন্নয়নেৰ লক্ষ্যকে সামনে রেখে দেশেৰ কাৰিগৱি ও বৃত্তিমূলক শিক্ষাকে আৱে যুগোপযোগী ও শৱল সংযোগ কৰা জৰুৰি। সৱকাৱিৰ পৰ্যায়ে দেশেৰ মোট ৪৯টি পলিটেকনিক ইলাস্টিটিউটোৱে মাধ্যমে ডিপ্লোমা ইঞ্জিনিয়ারিং শিক্ষাৰ কাৰ্যক্ৰম চলমান রয়েছে। তবে বিদ্যান পলিটেকনিক ইলাস্টিটিউটগুলোকে আৱে সুবিধাদিৰ অভাৱ আছে। এজনা কাৰিগৱি ও মাদ্রাসা শিক্ষা বিভাগ মোট ২ হাজাৰ ৯৬১ কোটি ২৬ লাখ টাকাৰ প্ৰাকলিত বায়ে চলতি বছৰ থেকে ২০২০ সালেৰ জুনে বাস্তবায়নেৰ জন্য এ প্ৰকল্পটি গ্ৰহণ কৰা হচ্ছে। প্ৰকল্পেৰ প্ৰধান কাৰ্যক্রমগুলো হচ্ছে—

**প্ৰকল্পটি বাস্তবায়নে বায়ে
হৰে ২ হাজাৰ ৯৬১
কোটি ২৬ লাখ টাকা**

২৪টি পলিটেকনিক ইলাস্টিটিউট, প্ৰাস আন্ত সিৱামিক ইলাস্টিটিউট, গ্ৰাফিক আৰ্টস ইলাস্টিটিউটে ১০তলা ফাউন্ডেশন বিশিষ্ট ১০ তলা একাডেমিক কাম ওয়াৰ্কশপ ভবন নিৰ্মাণ, ১৮টি পলিটেকনিক ইলাস্টিটিউটে বিদ্যান ওয়াৰ্কশপ ভবন ১৪৪-২ এৰ উৰ্ধৰ্মুখী সম্প্ৰসাৰণ, ৪৩টি পলিটেকনিক ইলাস্টিটিউটে মহিলা হোষ্টেল নিৰ্মাণ, বিভিন্ন ইলাস্টিটিউটেৰ বিভিন্ন ভৱনেৰ উৰ্ধৰ্মুখী সম্প্ৰসাৰণ এবং যন্ত্ৰপাতি, আস্বাবপত্ৰ, বই ও গাড়ি ক্ৰয় কৰা হবে। অৰ্থনৈতিক সম্পৰ্ক বিভাগ (ইআৱডি) সূত্ৰ জানায়, ভাৰতীয় বিভাগীয় লাইন অৰ ক্রেডিটেৰ (এলওসি-২) আওতায় প্ৰকল্পটি বাস্তবায়ন কৰা হবে। একনেকে অনুমোদন পেলে পৱে খণ্ড চুক্তিৰ বিষয়ে প্ৰক্ৰিয়াকৰণ কৰা হবে। পৱিকল্পনা কমিশন জানায়, এৱেই মধ্যে প্ৰকল্পটি প্ৰক্ৰিয়াকৰণ শেষ কৰা হয়েছে। একনেকে উপস্থাপনেৰ জন্য ব্যবহৃত গ্ৰহণে একনেক অনুবৰ্তনে পাঠানো হয়েছে। শিগগিৰই এটি অনুমোদন পাবে বলে আশা কৰা যায়। এক প্ৰশ্ৰে জৰাৰে সূত্ৰ জানায়, ভাৰতীয় বিভাগীয় লাইন অৰ ক্রেডিটেৰ (এলওসি-২) আওতায় প্ৰকল্পটি বাস্তুবৰ্মিয়ত হবে।